

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Εκδιδόμενη κατὰ Παρασκευήν.)

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ

Διατριβῶν ὁ στίχος λεπτά 25
Εἰσδηλοῦσι καὶ ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπήν

Ὁ Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Κ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΑΡΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. Ν 14.
Πληρωτέα καθ' ἑξαμήναιον

Τὰ δάση

Ἐχομεν ὅπ' ὄψιν ὄραϊαν περὶ δασῶν πραγματείας τοῦ ἡμετέρου γεωπόνου κ. Π. Γεννάδιου, ἧς ἐμνήσθημεν καὶ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον. Ἐν πρώτοις ὁ κ. Γεννάδιος θεωρεῖ καὶ εὐλόγως τὰς τεχνητὰς ἀναδασώσεις δυσχερέστατον ἐν γένει ἔργον, ἀδύνατον δὲ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Τεχνητὰ ἀναδασώσεις, ἐπάγεται, συντήρησις τῶν χωμάτων τῶν ὄρεων, παρεμποδίσις τοῦ σχηματισμοῦ χειμάρρων καὶ τῆς ὑπὸ τούτων κατατροφῆς τῶν πολυτίμων κτημάτων τῶν πολιτῶν, ἰδοὺ εὐχοί φράσεις, τίς δύναται νὰ τὸ ἀρνήσῃ; Δυστυχῶς ὅμως ἐν χώρα, ἧτις δὲν εἶνε ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ διατηρήσῃ τὰ δάση, ὑφ' ὧν ἐπροκίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως, αἱ φράσεις αὗται εἰσι καὶ μένουσι φράσεις, ἀπέχουσαι μυριάδας λευγῶν ἀπὸ τῆς πραγματικότητος. Τεχνητὰ ἀναδασώσεις καὶ τεχνητὰ ἀναδασώσις χώρας νεοσυστάτου καὶ μεσημβρινῆς, οἷα ἡ ἡμετέρα, εἶνε λόγος κενὸς διὰ τὸν ἀκολουθήσαντα τὰ κατὰ τὰ εἰκοσι τελευταῖα ἔτη ἐκτελούμενα ἐν Γαλλίᾳ πρὸς ἀναδασώσιν ἔργα. Εἰς τὴν χώραν ταύτην ἧτις δὲν στερεῖται οὔτε γνώσεων, οὔτε χρημάτων, ἧς οἱ πολῖται ἔμαθον νὰ σέβωνται τὰ δημόσια καὶ ἧτις τιμωρεῖ τοὺς τυχόν μὴ σεβομένους αὐτὰ, τὸ ζήτημα τῆς ἀναδασώσεως θεωρεῖται δυσχερέστατον. Ὁ Ολίγιστος, λέγει ὁ ἐμπειρότατος δασονόμος TASSY, ἀδύνατον νὰ κατανοήσωσι τὸ μέγεθος καὶ τὴν δυσχερίαν τῶν πρὸς ἀναδασώσιν καὶ συντήρησιν τῶν ὄρεων γαιῶν ἔργων. Ἐπεὶ τῶν ἔργων τούτων ἡ Γαλλία κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν ἠναγκάσθη πᾶμπόλλα μὲν ἑκατομμύρια νὰ δαπανήσῃ, ἐπαπειλημένως δὲ νὰ μεταβάλῃ τὰ σχετικὰ νομοθετήματα. Καὶ ὅμως σήμερον τὰ τῶν ἀναδασώσεων ἔργα αὐτῆς εὐρίσκονται εἰσέτι εἰς τὸ ἄλφα. Τὰ ἔργα ταῦτα ἀπαιτοῦσιν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν, κυβερνητικὴν ἰσχύν, χρήματα καὶ ἀνθρώπους τοῦ καθήκοντος. Δυστυχῶς τῶν ἀπαραίτητων τούτων μέσων στεροῦμεθα καὶ θὰ στερώμεθα ἐπὶ πολλὸν ἔτι χρόνον. Οἱ ἔχοντες δὲ ἀντίθετον γνώμην περὶ ἀναδασώσεων, ἄς ἴδωσι τὸν ὑπὸ τὰ ὄρη τῶν κεντρικῶν ἄρχων Λυκαθητῶν. Ἐπὶ τριάκοντα ἤδη ἔτη καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς ἀναδασώσιν αὐτοῦ καὶ ἡ μὲν φύσις συνεισφέρει πᾶν τὸ καθ' ἑαυτὴν, πλὴν οἱ ἄνθρωποι ἀνθίστανται. Κατὰ μακρὰς περιόδους γίνονται ἀπόπειραι τινες πρὸς ἀναδασώσιν μιᾶς τῶν κλιτύων τοῦ ἐν λόγῳ μικροσκοπικοῦ ὄρους, τοῦ εὐτελοῦς τούτου λοφίτικου, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὗται εἰς οὐδὲν σχεδὸν καταλήγουσι, διότι μέσα μὲν διατίθενται γλίσχροα, ἐπιστάται δὲ καὶ ἐργάται ὄριζονται οὐχὶ οἱ κατάλληλοι. Ἐξαντλουμένων τῶν μέσων, τὰ τελεσθέντα ἔργα ἀφίενται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀδέσποτα εἰς τὴν διάκρισιν τῶν παρικοῦντων καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν, οἵτινες φροντίζουσι διὰ τὰ περαιτέρω. Εἰς ἐπικουρίαν δὲ τούτων ἔρχονται οἱ κτηματοράγοι, οἵτινες συμπληροῦσι τὸ ἔργον διαρπάζοντες τὰς πέριξ γαίας.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἄτοπον νὰ φροντίζωμεν περὶ ἀναδασώσεων, ἔργου ἀπαιτοῦντος χρήματα ἀφθο-

να, χρόνον πολλόν, παιδαγωγημένον λαόν καὶ πολυμελές, ἐπιμελές, ἠθικόν καὶ ἐμπειρόν προσωπικόν, ἐνῶ δὲν εἴμεθα εἰσέτι ἀξιοὶ νὰ συντηρήσωμεν τὰ ὑπάρχοντα δάση; Ἡ χρησιμότης τῶν δασῶν εἶνε ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις μεγάλη. Ταῦτα παρέχουσι ἡμῖν ἐν ἀφρονίᾳ ξύλα πρὸς θέρμανσιν, πρὸς οἰκοδομίαν, πρὸς ναυπηγίαν καὶ πρὸς κατασκευὴν διαφορῶν χροσμίμων ἀντικειμένων. Ἐκ τῶν δασῶν προμηθεύομεθα παντοίας βιομηχανικὰς, βρωσίμους ἢ φαρμακευτικὰς οὐσίας. Τὰ δεδασώμενα μέρη συνήθως προσβάλλονται σπανιώτερον ὑπὸ τῶν σφοδρῶν ἀνέμων καὶ τῆς χαλάζης· εἰς ταῦτα τὸ κλίμα εἶνε σταθερώτερον, τὰ δ' ἔκτακα ψύχη καὶ θάλαπην σπανιώτερα. Τὰ δάση συντείνουσιν εἰς τὴν κανονικὴν καὶ ἄρετον πτώσιν τῶν βροχῶν, ἕνεκα δὲ τούτου εἰς τὰ δεδασώμενα μέρη αἱ καταγίδες εἶνε σπανιώτεροι. Τὰ δάση συγκρατοῦσι τὰ χρώματα ἐν γένει καὶ ἐμποδίζουσι τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν μεγένθυσιν τῶν χειμάρρων, ἐντεῖθεν δὲ αἱ γαίαι τῶν δασῶν ταχέως χλοάζουσιν, ἡ χλοάσις δὲ αὕτη εἶνε ἡ κυρία αἰτία τῆς ἐπὶ τῶν κλιτύων συγκρατήσεως τῶν χωμάτων. Ἐν τέλει τὰ δάση συντείνουσιν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ πολλαπλασίασιν πολλῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν. Ταῦτα εἶνε τὰ ἀναμμιόδητα πλεονεκτήματα τῶν δασῶν.

Κατόπιν ὁ κ. Γεννάδιος παραθέτει τὰς γνώμας ἐκείνας δι' ὧν προκύπτει ὅτι λίαν ἀμφισβητούμενον εἶναι ἀκόμη τὸ ζήτημα ἐὰν τὰ δάση καθιστῶσι τὴν χώραν πολυὺμυρον, πολυὺνδρον καὶ ὑγιεινὴν, ἀποφαίνεται δὲ ἡ ἐπιστήμη δὲν ἀπεφάνθη εἰσέτι ὀριστικῶς περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν δασῶν ἐπὶ τοῦ κλίματος καὶ τῆς ὑγιείας.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Γεννάδιος ἐξετάζει ἐὰν ἡ χρησιμότης τῶν δασῶν ἐνδιαφέρει τοὺς πολίτας ὡς ἄτομα, διότι ὅταν τὰ συμφέροντα τῶν ἀτόμων ἀντιστρατεύωνται κατὰ τῶν δασῶν, πᾶσα πρὸς διάσωσιν αὐτῶν προσπάθεια ἐκ μέρους τῶν κυβερνήσεων χώρας ἀκλιμακωγῆτος, καὶ ἰδίως κυβερνήσεων ἑξαρτωμένων ἀπὸ τῆς ψήφου τῶν πολλῶν ἀποβαίνει ματαία. Δυστυχῶς τὰ συμφέροντα τῶν προσώπων εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν δασῶν, τῶν ἕνεκα τῆς ἀπομονώσεως καὶ τοῦ δυσβάτου αὐτῶν μὴ ὄντων ἀπ' εὐθείας παραγωγικῶν. Ὁ παρὰ τὰ τοιαῦτα δάση οἰκῶν ἔχει πάντοτε ἀνάγκην γῆς βοσκομίου καὶ γῆς σχετικῶς γονίμου πρὸς καλλιέργειαν. Τοιαύτας γαίας κατὰ γράμμα ἀδέσποτους εὐρίσκει εἰς τὸ δάσος, ὅπερ δι' αὐτὸν εἶνε ἐντέλως ἄχρηστον, ἄγονον. Ὅθεν θέτει τὸ πῦρ, καίει τὸ δάσος καὶ χρησιμοποιοῖ τὴν γῆν, τὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης οὐδεμίαν ὄφελειαν παρέχουσαν αὐτῷ. Μάτην οἱ σοφοὶ θὰ προσπαθήσωσι νὰ πείσωσιν αὐτὸν, ὅτι καταστρέφει τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ὅτι τὰ δένδρα, αἵτινα καίει, περιέχουσι τόσα κυβικὰ μέτρα ξύλου, ὅπερ πρὸς τόσον τὸ μέτρον κάμνει τόσα. Οὗτος ἔχων πρὸ αὐτοῦ τὰ πράγματα, κάμνει τὸν λογαριασμὸν του, γνωρίζει δὲ νὰ κάμνη αὐτὸν ἀριστα. Ἐπιλογίζεται, ὅτι ἐν στρέμμα δάσους, ἐκχερούμενον καὶ καλλιεργούμενον, ἐντὸς τῶν δύο ἢ τριῶν πρώτων ἔτων δύναται ἢ ἀποδώσῃ καθαρὴν κέρδος πολλῶν μείζον

τῆς ὡς δεδασωμένης γῆς ἀγοραίας ἀξίας αὐτοῦ, ἐνῶ ἐὰν ἀφήσῃ τὸ δάσος, θὰ ἐλπίῃ τὰ ἐπ' αὐτοῦ φυόμενα δένδρα, τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου σηπόμενα καὶ καταρρέοντα ἐκ γήρατος, θ' ἀδυνατῇ δὲ νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὰ ἕνεκα ἑλλείψεως συγκοινωνίας καὶ μέσων, ἕνεκα τῆς τῶν δασοφυλάκων κακοθελείας, ἢ, ὡς τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, οἱ νόμοι ἀδυνατοῦσι νὰ περιτείλωσι, κτλ. Ὁ δὲ ἦτο βεβαίως ἄτοπον νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ἰδιώτης εἶνε δυνατὸν νὰ συγκινήσῃ σκεπτόμενος τὰ ἀποτελέσματα, αἵτινα ἡ ἐκκοπή τοῦ δάσους αὐτοῦ δύναται νὰ φέρῃ εἰς τὰς μελλούσας γενεάς. Ὁ ἰδιώτης εἴτε γνωρίζων εἴτε μὴ τὰ ἐν λόγῳ ἀποτελέσματα, σκέπτεται μόνον περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμφερόντων, τῶν τοῦ παρόντος, καὶ κανονίζει τὰς πράξεις αὐτοῦ ἀναλόγως. Ἄλλως ἀπὸ τοῦ ἰδιώτου δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῶμεν κλίσιν πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες, ἵνα φέρωσι καρπὸς, ἀπαιτοῦσι χρόνον μακρὸν καὶ κέρδη μικρά. Διὰ τὸν ἰδιώτην ἰδιοκτῆτην δάσους ἡ συντήρησις τοῦ δέον νὰ ἦνε μέσον κέρδους, διότι αὐτοῦ ἐνδιαφέρει μόνον διὰ τὰς ὑλικὰς ὠφελείας, ἄς δύναται νὰ παράξῃ τὸ δάσος καὶ εἶνε ἐν τῷ δικαίῳ αὐτοῦ.

Ὁ κ. Γεννάδιος ἀμφισβητεῖ ἐντούτοις τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἐν ἐπιβάλλῃ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ δάση ὄρους ὑλοτομίας, καλλιέργειας καὶ διαχειρίσεως, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀγορᾶς αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου. ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης. Καὶ τὰ λεγόμενα ὅτι αἱ καταχρήσεις δύνανται νὰ προληφθῶσι διὰ τῆς αὐξήσεως καὶ τῆς μορφώσεως καταλλήλου προσωπικοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δασῶν, ὁ κ. Γεννάδιος θεωρεῖ μάταια καὶ ἀνευ ἀποτελέσματος. Ἀλλὰ μόρφωσις καὶ αὐξήσις προσωπικοῦ (καὶ ἰδίως τοῦ κατωτάτου, τοῦ γλισχρότατου μισθοδοτούμενου) ἐν Ἑλλάδι θὰ εἴπῃ ἀπαλλαγὴ τοῦ Ἰωάννου καὶ προσληψίς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Δημητρίου ἢ διαφορὰ ἔγκειται εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῶν προσώπων. Τίνα ἐχέγγυα πίστεως, δικαιοσύνης καὶ ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος παρέχει εἰς ἐμὲ τὸν ἰδιοκτῆτην ὁ Ἕλληνας ὑπάλληλος, ὁ γλισχρῶς μισθοδοτούμενος, ὁ διὰ τῆς πολιτικῆς προαγόμενος καὶ ὑπ' αὐτῆς διατηρούμενος ἐν ἀγογγύστως παραδεχθῶ αὐτὸν ὡς ὀδηγὸν τῶν ἐργασιῶν τοῦ κτήματός μου, ὡς κηδεμόνα αὐτοῦ; Οἱ συλλαμβανόμενοι ἐμπρησταὶ τῶν τε δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν δασῶν οὐδέποτε τιμωροῦνται, αἱ δὲ γαίαι τῶν καέντων δασῶν δὲν μένουσι κατὰ τὸν νόμον (νόμος Σίμου τοῦ 1861) ἀδόσκητοι καὶ ἀκαλλιέργητοι οὐδ' ἐπὶ στιγμῆν. Τίνα λοιπὸν ἐμπιστοσύνην δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας ἀρχὴ, μὴ δυναμένη νὰ προστατεύσῃ τὴν ἰδίαν ἐαυτῆς περιουσίαν, ἵνα οὗτοι παραδεχθῶσιν ἀγογγύστως τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ὡς κηδεμόνα τῶν δασῶν αὐτῶν; Ὁ ἀπλοῦστατος καὶ πρακτικώτατος νόμος τοῦ 1861, ὁ ὄριζεν ὅτι ἡ καιρομένη δασικὴ ἐπιφάνεια μένει ἐπὶ δεκαετίαν ἀδόσκητος καὶ ἀκαλλιέργητος, δὲν ἐστὶν ἐν δυνάτει νὰ ἐφαρμοσθῇ οὐδὲ ἀπαξ. Καὶ ὅμως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου θὰ καταρτῶντο πρῶτον ἢ ταχέως ἀναδάσεις τῶν τυχαίως ἢ ἐκ προμελέτης

